

مشاور مدیر عامل سازمان تأمین اجتماعی از روند اجرای ابلاغیه مقام معظم رهبری می‌گوید

فرصتی تاریخی برای عبور از بحران‌ها

گفت‌وگو

سیاست‌های کلی تأمین اجتماعی که در بیست و یکمین روز از فروردین ماه امسال از سوی رهبر معظم انقلاب اسلامی به رؤسای قوای سه‌گانه و رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام ابلاغ شد، پنجاه و چهارمین سیاست کلی ابلاغی نظام بود و تاکنون با احتساب سیاست‌های کلی مربوط به برنامه‌های توسعه دوم تا ششم در مجموع ۵۳ سیاست کلی در حوزه‌های مختلف از سوی مقام معظم رهبری ابلاغ شده است. با توجه به گذشت بیش از شش ماه از ابلاغ سیاست‌های کلی تأمین اجتماعی از سوی مقام معظم رهبری با مشاور مدیر عامل و مسئول دبیرخانه سیاست‌های کلی تأمین اجتماعی درباره آخرین روند اقدامات انجام شده در زمینه تدوین برنامه اجرایی سیاست‌های کلی تأمین اجتماعی به گفت‌وگو نشستیم.

سیاست‌های کلی تأمین اجتماعی آمده است. آن موضوعی که امروز اقتضای می‌کند و لازم است اراده کارگزاران در حوزه‌های مختلف بر آن قرار گیرد، این است که این فرصت را به معنای واقعی کلمه مغتنم بشمارند و تمام توان‌شان را به کار گیرند تا بتوانند کلیدهایی را بسازند که این قفل‌ها را بگشایند و روند مثبت حرکت به سمت رفع چالش‌ها را به جریان ببندازد.»

مسئول دبیرخانه سیاست‌های کلی تأمین اجتماعی در سازمان تأمین اجتماعی ادامه داد: «هامیدواریم با توجه به ابلاغ سیاست‌های کلی تأمین اجتماعی از سوی مقام معظم رهبری، رویکردها و به تبع آن قوانین، مقررات، برنامه‌های اجرایی، رویه‌ها، فرایندها در همه سطوح در حوزه رفاه و تأمین اجتماعی منطبق با سیاست‌های کلی مورد بازنگری و اصلاح شوند.»

فیروزی با بیان اینکه اگر این اتفاق نیفتد، مدت زیادی طول نمی‌کشد که بر اساس شواهد و قرائن مستند موجود در آینده‌نچندان دور بحرانی که اکنون وجود دارد نمود ظاهری در جامعه پیدا و کشور را دچار مشکل می‌کند، اظهار کرد: «بر اساس متر و معیار سیاست‌های کلی تأمین اجتماعی همه ما موظف هستیم با تمام توان برای اصلاح نظام تأمین اجتماعی گام برداریم. گویی بسیاری از ما هنوز باور نکرده‌ایم که خطر چقدر به ما نزدیک و بیخ گوش مان است.»

وی در پاسخ به پرسشی پیرامون آخرین اقدامات انجام شده پیرامون تدوین برنامه عمل اجرایی سیاست‌های کلی تأمین اجتماعی در سازمان تأمین اجتماعی گفت: «مخاطب اجرایی سیاست‌های کلی تأمین اجتماعی، برای تدوین لایحه و اجرایی‌سازی مقاد سیاست‌های کلی تأمین اجتماعی، سازمان تأمین اجتماعی نبوده است. وقتی سیاست‌های کلی در ۲۱ فروردین ماه امسال از سوی مقام معظم رهبری ابلاغ شد، مدیرعامل سازمان جلسای تشکیل داد و مقرر شد دبیرخانه سیاست‌های کلی تأمین اجتماعی ایجاد شود.»

مشاور مدیرعامل سازمان تأمین اجتماعی افزود: «سازمان تأمین اجتماعی بزرگترین سازمان بیمه‌گر کشور است. در سیاست‌ها سه حوزه مشخص وجود دارد؛ حوزه حمایتی، بیمه‌ای و امدادی، حوزه حمایتی و امدادی به نهادهای سازمان‌هایی چون بهزیستی و کمیته امداد مرتبط و خارج از محدوده سازمان است، اما این سه در عین اینکه سه حوزه مجزا هستند، رفتارهای‌شان روی یکدیگر اثر می‌گذارد. اینها در یک جایی به یکدیگر می‌پیوندند و یکدیگر را تکمیل می‌کنند.»

تدوین لایحه اجرایی

فیروزی ادامه داد: «بر اساس نقش تأمین اجتماعی به عنوان محوری‌ترین و پر مخاطب‌ترین سازمان بیمه‌ای، اگر چه ما مخاطب مستقیم این سیاست‌ها نبودیم اما برای همراه شدن با آن و هماهنگی‌های لازم مقرر شد این دبیرخانه شکل گیرد. همچنین با همه معاونت‌ها و بخش‌های تابعه سازمان مکاتبه و پیشنهادات جمع‌آوری شد. مطالعات علمی و آکادمیک نیز از سوی مؤسسه عالی پژوهش تأمین اجتماعی انجام شد و در نهایت لایحه اجرایی سیاست‌های کلی تأمین اجتماعی را به رشته تحریر درآوریم و آماده کردیم.»

وی با اشاره به اینکه در حال حاضر لایحه اجرایی پیشنهادی سیاست‌های کلی تأمین اجتماعی تدوین شده است عنوان کرد: «کار از نظر ما آماده است، اما اینکه به مرجعی بالاتر از خودمان ارجاع کنیم، باید گفت به طور غیرمستقیم در اختیار وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی قرار گرفته، اما هنوز به طور رسمی برای مرجعی ارسال نکرده‌ایم؛ زیرا همان‌طور که اشاره شده به عنوان سازمان، مخاطب عملیاتی کردن لایحه نبودیم و متولی اصلی، وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی است که در آنجا هم مشغول کار هستند.»

مشاور مدیرعامل سازمان تأمین اجتماعی افزود: «سازمان تأمین اجتماعی، رکن رکن حوزه بیمه‌گری در سیاست‌های کلی تأمین اجتماعی است و ما برای چگونگی مواجهه با سیاست‌ها تدوین این لایحه را در دستور کار قرار دادیم و اکنون منتظر هستیم تا وزیر جدید رفاه مشغول به کار شده و درباره لایحه تصمیم‌گیری لازم اتخاذ شود.»

به گفته فیروزی، هم‌زمان با تدوین لایحه، اقدامات تکمیلی دیگری در راستای اصلاح رویه‌های درونی و قواعد جاری سازمان تأمین اجتماعی و مواردی چون اصلاحات پارامتریک نیز در دستور کار سازمان تأمین اجتماعی قرار دارد.

در قانون مصوب تأمین اجتماعی در سال ۱۳۵۴، سن بازنشستگی تأمین اجتماعی ۶۰ سال در نظر گرفته شده اما در آن زمان سن امید به زندگی ۵۷ سال بود، گفت: «اکنون سن امید به زندگی به ۷۷ و ۷۵ سال در مردان و زنان رسیده، اما سن بازنشستگی هنوز روی عدد ۶۰ و ۵۵ برای زنان و مردان باقی‌مانده و از آن‌سو ما بازنشستگی سخت و زیان‌آور و بازنشستگی‌های پیش از موعد را هم داشته‌ایم و چه بسیار افرادی که در سن ۴۰ سالگی بازنشته می‌شوند. این در حالی است که چنین فردی با توجه به افزایش سن امید به زندگی نمی‌تواند بیکار بماند و ادامه زندگی‌اش در عین حال که مستمری بازنشستگی دریافت می‌کند، به شغل دیگری روی می‌آورد.»

مشاور مدیرعامل سازمان تأمین اجتماعی افزود: «صندوق‌های مختلف مرتب تولید بازنشستگی می‌کنند و از سوی دیگر نمی‌توانند ورودی مناسبی داشته باشند. در صندوق‌های بازنشستگی تعادل منابع و مصارف به هم خورده است.» فیروزی با اشاره به اینکه در چنین شرایط بحرانی که صندوق‌های بیمه‌ای و بازنشستگی با آنها دست به گریبان هستند، جمعی از اندیشمندان و صاحب‌نظران در دستگاه عالی مدیریتی کشور، مأموریت یافتند تا برای رفع چالش‌های عمیق صندوق‌های بیمه‌ای چاره‌اندیشی کنند، عنوان کرد: «مطالعات مفصلی با محوریت مجمع تشخیص مصلحت نظام انجام و منتج به سیاست‌های کلی تأمین اجتماعی شد که از سوی مقام معظم رهبری ابلاغ شد.» وی ادامه داد: «به عنوان یک کارشناس می‌گویم اگر از این فرصت تاریخی که برای این حوزه پیش آمده و از این تکیه‌گاهی که برای حرکت کردن و برنامه‌ریزی کردن ایجاد شده استفاده نکنیم و مانند خیلی از کارهای دیگر مدتی روی آن شعار بدهیم و سمینار و همایش برگزار کنیم، بشدت خود و کشور را دچار مشکلات و خسران به معنای واقعی خواهیم کرد.»

فرصتی برای بازنگری و اصلاح

مسئول دبیرخانه سیاست‌های کلی تأمین اجتماعی در سازمان تأمین اجتماعی با تأکید بر اینکه حیف است از این فرصت ارزشمند استفاده نکنیم، گفت: «امیدواریم محورهای تعیین شده سیاست‌های کلی تأمین اجتماعی و کلیه‌واژه‌های رفتاری که هر کدام می‌تواند چند گره را باز کند، مورد توجه ویژه قرار گیرد.»

فیروزی ادامه داد: «ابلاغ سیاست‌های کلی تأمین اجتماعی به منزله فرصتی برای مهندسی، بازنگری مجدد، جرح و تعدیل و اصلاح چالش‌ها است که اگر آن را قدر بدانیم، می‌توانیم بهره‌ایم از آن ببریم.»

وی با اشاره به اینکه در سیاست‌های کلی تأمین اجتماعی قید شده که باید عدالت برقرار شود، پوشش بیمه‌ای برای آحاد جامعه همگانی و به‌دغدغه‌های نیازمندان پاسخ داده شود، گفت: «همه‌محورهای حوزه رفاه و تأمین اجتماعی در

«نقش تأمین اجتماعی در امنیت زندگی، امنیت اجتماعی و امنیت ملی بسیار بارز و مشهود بوده و پاسخگوی نیازهای استمراری و جاری همه افراد جامعه است. اگر این نقش به درستی ایفا شود امنیت پایدار اجتماعی تضمین می‌شود.»

وی افزود: «بیمه اجتماعی در حوزه کار و نیروی کار سابقه‌ای بیش از صد ساله در کشور دارد و قانون تأمین اجتماعی نیز در سال ۱۳۵۴ به تصویب رسید.»

مشاور مدیرعامل سازمان تأمین اجتماعی با بیان اینکه موضوع سیاست‌های کلی یکی از اتفاقات خوب در حوزه رفاه و تأمین اجتماعی محسوب می‌شود و برای مدت مدیدی دغدغه صاحب‌نظران این حوزه بود، اظهار کرد: «قبل از پرداختن به سیاست‌ها لازم است به این موضوع اشاره کنیم که چه شد بالاترین مقام حاکمیتی کشور یک موضوع مهم اجتماعی را تحت عنوان سیاست‌های کلی معین و تکلیفی بر ضمه تمام مسئولان این حوزه می‌گذارد.»

فیروزی برخی اشکالات و چالش‌های پیش روی نظام بیمه‌ای کشور و به تبع آن سازمان تأمین اجتماعی را برشمرد و اظهار کرد: «ما حدود ۱۷ نوع صندوق بیمه‌ای مختلف در سطح کشور داریم که هر کدام به صورت مستقیم و غیرمستقیم در حوزه کلی رفاه و تأمین اجتماعی فعالیت می‌کنند. سازمان تأمین اجتماعی امسال بالغ بر ۴۵۰ هزار میلیارد تومان بودجه و ۴۵ میلیون نفر را تحت پوشش خود دارد.» وی ادامه داد: «سایر صندوق‌ها چون سازمان بیمه سلامت، تأمین اجتماعی نیروهای مسلح، صندوق بیمه اجتماعی کشاورزان، روستاییان و عشایر و مانند آن افرادی را تحت پوشش خود دارند، بیش از ۱۰۰ میلیون جلد دفترچه به نام افراد است، اما باز با این حال شاهد هستیم که چند میلیون فرد فاقد بیمه در کشور وجود دارند و به‌رغم ارائه خدمات متنوع از درمان گرفته تا مستمری، رضایتمندی عمومی از سوی افراد خدمات گیرنده وجود ندارد. باید پرسید که اشکال کار کجاست؟»

چالش‌های صندوق‌های بیمه‌ای

مسئول دبیرخانه سیاست‌های کلی تأمین اجتماعی در سازمان تأمین اجتماعی با اشاره به اینکه صندوق‌های بیمه‌ای طی سالیان اخیر به یکی از سه ایر چالش بزرگ کشور تبدیل شده‌اند، گفت: «مصائب و مسائل پیرامون این صندوق‌های بیمه‌ای نتایج اعمال و عملکرد خودماست؛ حال با رفتارهای مادرست و به‌موقع نبوده و یا به تناسب وسع‌مان، برنامه‌ریزی و عمل نکرده‌ایم.»

فیروزی اضافه کرد: «گاهی اوقات تصمیماتی اتخاذ شده که به عواقب و پیامدهای آن در زمان آینده اندیشیده نشده است. بعضاً یک تصمیم نابجا می‌تواند آثار مخربی بر جای بگذارد، چرا که سازمان تأمین اجتماعی از قانون اعداد بزرگ تبعیت می‌کند و کوچکترین اقدام منفی تبعات بزرگ به همراه خواهد داشت.» وی با بیان اینکه به عنوان مثال

با توجه به اهمیت نظام تأمین اجتماعی در توسعه پایدار و حفظ امنیت کشور، سیاست‌های کلی تأمین اجتماعی، کاهش چالش‌ها و بحران‌های این حوزه را دنبال می‌کند و به‌ادعان کارشناسان و صاحب‌نظران این حوزه، ریل‌گذاری صحیح در حوزه سیاست اجتماعی و رفاهی از این مسیر قابل انجام و فرصتی ارزشمند است که اگر به‌فوریت مورد بهره‌برداری و استفاده قرار نگیرد؛ چه بسا زخم به چرک نشسته صندوق‌های بازنشستگی در کشور سر باز کرده و کشور را مشکلات جدی‌روبه‌رو سازد.

سیاست‌های کلی تأمین اجتماعی را می‌توان یک سیاست فرابخشی دانست که بخش خاصی از دستگاه اجرایی متولی آن نیست بلکه سیاست فراگیری است و می‌توان آن را یک ابرسیاست نامید که شامل همه آحاد جامعه می‌شود و همه آحاد در قالب نظام چندلایه شامل آن هستند، حتی اتباع غیر ایرانی ساکن یا مقیم کشور که از منظر دریافت خدمات اجتماعی به نوعی ذی‌نفع این سیاست‌ها تلقی می‌شوند.

از جمله بدهای مهم سیاست‌های کلی تأمین اجتماعی می‌توان به استقرار نظام تأمین اجتماعی به صورت جامع، یکپارچه، شفاف، کارآمد، فراگیر و چندلایه، ایجاد یک سازوکار تخصصی و فرابخشی به منظور حفظ انتظام و انسجام امور مربوط، لایه‌بندی و سطح‌بندی خدمات، ایجاد وحدت رویه، اعمال نظارت راهبردی در تکوین و فعالیت سازمان‌ها و صندوق‌ها و نهادهای فعال در قلمروهای امدادی، حمایتی و بیمه‌ای، پایبندی به حقوق و رعایت تعهدات بین‌نسلی و عدم تحمیل طرح‌های فاقد تضمین مالی بین‌نسلی و تأمین منابع پایدار، اصلاح قوانین، ساختارها و تشکیلات سازمان‌ها و صندوق‌های بیمه‌گر اجتماعی، لایه‌بندی امور امدادی، حمایتی و بیمه‌ای و سطح‌بندی خدمات با رویکرد فعال دولت بر اساس وسع و استحقاق، بسط و تأمین عدالت اجتماعی، کاهش فاصله طبقاتی با هدفمندسازی یارانه‌ها، دسترسی آحاد جامعه به خدمات تأمین اجتماعی، توانمندسازی، کارآفرینی و رفع تبعیض‌های نساروا در بهره‌مندی از منابع عمومی، استقرار نظام ملی احسان و نیکوکاری، ارائه خدمات لازم به منظور تحکیم نهاد خانواده و فرزندآوری و الزام به تهیه پیوست تأمین اجتماعی برای طرح‌ها و برنامه‌های کلان کشور اشاره کرد.

امنیت پایدار اجتماعی

به گفته سرپرست کارگروه تدوین پیش‌نویس «سیاست‌های کلی تأمین اجتماعی» در دبیرخانه مجمع تشخیص مصلحت نظام، مسئولیت تهیه قانون اجرایی سیاست‌های کلی تأمین اجتماعی بر عهده وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی است که این پیش‌نویس قانون اجرا در قالب لایحه از سوی دولت به مجلس تقدیم می‌شود.

صمدالله فیروزی در گفت‌وگو با آتیه‌نویسان بیان اینکه تأمین اجتماعی هم‌هدف و هم‌ابزار توسعه است اظهار کرد:

فهیمة اسماعیلی

روزنامه‌نگار

ابلاغ
سیاست‌های
کلی
تأمین اجتماعی
توسط مقام
معظم رهبری
به منزله
فرصتی برای
مهندسی،
بازنگری
مجدد، جرح و
تعدیل و اصلاح
چالش‌ها است
که اگر آن را
قدر بدانیم،
می‌توانیم بهره
لازم را از آن
ببریم

خبر

بررسی ۲ طرح بیمه‌ای زنان خانه‌دار و دختران و طرح بیمه دانشجویی

طرح بیمه فراگیر خانواده به زبان آمار

بیمه فراگیر خانواده ایرانی، بسته‌ای است که انواع بیمه‌های مرتبط با خانواده و افرادش از جمله دختران، زنان خانه‌دار و دانشجویان را شامل می‌شود. این افراد در بازه‌ای بین ۱۸ تا ۵۰ سال، می‌توانند از این طرح استفاده کنند. افراد تحت پوشش این بیمه می‌توانند علاوه بر پوشش هزینه‌های پزشکی خود از خدمات بازنشستگی، فوت و از کارافتادگی نیز استفاده کنند. استفاده از طرح بیمه فراگیر بسیار ساده است و متقاضیان می‌توانند تمام فرایند مورد نیاز را از طریق سامانه خدمات غیرحضور سازمان یا اپلیکیشن «تأمین اجتماعی من» انجام دهند.

طرح بیمه زنان خانه‌دار و دختران

تعداد بیمه‌پردازی زنان خانه‌دار و دختران از ابتدای سال گذشته تا پایان شهریورماه سال جاری ۲۵۰ هزار و ۷۴۵ نفر بوده است، این در حالی است که تعداد کل درخواست‌های قرارداد بیمه زنان خانه‌دار و دختران طی این ۱۸ ماه، ۲۷۶ هزار و ۵۹۲ مورد بوده که نشان می‌دهد تنها ۹۰۹ درصد از این درخواست‌ها منجر به بیمه‌پردازی نشده است. با توجه به اینکه زنان خانه‌دار و دختران می‌توانند بیمه‌پردازی خود را بر اساس یکی از سه سطح ۱۲، ۱۴ یا ۱۸ درصد انتخاب کنند، آمارها نشان می‌دهد ۶۰ درصد از درخواست‌های قرارداد با نرخ ۱۲ درصد، ۲۴ درصد درخواست‌ها با نرخ ۱۴ درصد و ۱۶ درصد درخواست‌ها با نرخ ۱۸ درصد بوده است. متوسط دستمزد مبنای کسر حق بیمه زنان خانه‌دار و دختران در سال گذشته، معادل ۲ میلیون و ۷۰۰ هزار تومان و در شش ماهه اول سال جاری معادل ۴ میلیون و ۱۳۰ هزار تومان بوده است. مجموع مبلغ وصول شده نیز در این طرح طی مدت مذکور ۷۶۴ میلیارد و ۴۰ میلیون تومان بوده است. در دوره مورد بررسی بیشترین تعداد درخواست مربوط به خردادماه سال جاری با تعداد ۱۹ هزار و ۱۴۷ نفر بود. بیشترین تعداد این قراردادها مربوط به اداره کل غرب تهران بزرگ با نزدیک به ۲۴ هزار قرارداد و کمترین آن مربوط به اداره کل کیگپلویه و بویراحمد با ۱۲۰۲ قرارداد است.

طرح بیمه دانشجویی

تعداد کل بیمه‌پردازی دانشجویان از ابتدای سال گذشته تا پایان شهریورماه سال جاری، ۴۲ هزار و ۹۸ نفر بوده است. این در حالی است که تعداد کل درخواست‌های قرارداد بیمه دانشجویی طی این ۱۸ ماه، ۴۵ هزار و ۴۲۱ مورد بود که نشان می‌دهد تنها ۷،۸ درصد از این درخواست‌ها منجر به بیمه‌پردازی نشده است. در دوره مورد بررسی بیشترین تعداد قرارداد مربوط به بهمن و اسفندماه سال گذشته بود که به نظر می‌رسد علت این موضوع، اموری همچون افزایش تبلیغات رسانه‌ای و اطلاع‌رسانی سازمان در این حوزه و نیز شروع ترم تحصیلی حضوری در دانشگاه‌ها باشد. با توجه به اینکه دانشجویان می‌توانند بیمه‌پردازی خود...